

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC) sastali su se u Bruxellesu 19. i 20. studenog 2008. godine. Određenim dijelovima sjednice prisustvovali su i predsjedavajući Vijeća ministara, entitetski premijeri, kao i lideri vladajućih političkih stranaka.

Upravni odbor PIC-a izražava duboku zabrinutost u svezi s razvojem političke situacije u periodu nakon zadnjeg sastanka održanog 25.-26. lipnja. Nakon potpisivanja Sporazuma o stabiliziranju i pridruživanju (SSP) 16. lipnja, u posljednja četiri mjeseca ostvareno je malo pomaka po pitanju reformi, a etnički interesi i pitanja koja se tiču razina vlasti ispod državnog dominirali su nad pitanjima europske integracije. Retorika podjele kojom su se osporavali suverenitet i ustavni poredak Bosne i Hercegovine, kao i ovlasti visokog predstavnika i Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira koristi se često, što dalje podriva povjerenje među narodima i temelje države. Osobito je za žaljenje što se takva retorika nastavila i u periodu pred lokalne izbore održane 5. listopada 2008. godine.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja zajedničku izjavu predsjednika SDA, SNSD-a i HDZ-a BiH od 8. studenog. On konstatira sa zadovoljstvom da ova izjava ima potencijal da se brzo krene u ispunjenje ciljeva i uvjeta postavljenih za tranziciju OHR-a u ured EUSR-a. Lideri političkih stranaka su se također dogovorili da riješe pitanja koja se tiču popisa stanovništva. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja i namjeru potpisnika izjave da se pitanju ustavnih reformi posvete na pragmatičan način. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira potiče aktere u BiH da se pridruže ovom koncenzusu i poziva tri političke stranke da traže širu suglasnost. On apelira da se ovim prijedlozima da konkretan oblik u skladnosti s dogovorenim ciljevima Vijeća za provedbu mira, o kojima su diskutirale i usvojile ih nadležne institucije BiH. Sjednica Vijeća ministara prošloga tjedna prvi je korak koji pozdravljamo. Ova pitanja će biti značajna i za dalji napredak BiH na putu ka EU.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira izražava duboku zabrinutost u povodu čestih osporavanja ustavnog poretka BiH, i posebice, suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH, te postojanja Republike Srpske kao jednog od dva entiteta sukladno Ustavu BiH. Upravni odbor PIC-a je istaknuo da su obraćanja zvaničnika BiH u ime institucija BiH koja ne odražavaju dogovorena stajališta tih institucija štetna i neprihvatljiva. Ovakvo ponašanje, koje izravno utječe na političku situaciju i dodatno otežava postizanje kompromisa, mora prestati.

Suprotno prethodnim communiquéima i deklaracijama PIC-a, bilo je nekoliko pokušaja da se ponište prethodno dogovorene reforme, kao i nedostatak potpore državnim institucijama. Nadležnost organa za provedbu zakona i pravosudnih institucija na državnoj razini da u potpunosti djeluju unutar RS ne smije se osporavati i treba biti u potpunosti i bezuvjetno ispoštovana. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja čvrsto opredjeljenje koje nam je dao premijer RS Dodik da će u potpunosti, cjelovito i bezuvjetno ispuniti svaki sudski nalog u pogledu dostavljanja dokumentacije izravno državnome tužiteljstvu. Vijeće za provedbu mira ga poziva da ovo opredjeljenje odmah realizira i pratit će daljnji razvoj situacije glede ovoga pitanja. Od svih organa i zvaničnika u BiH, uključivši i Republiku Srpsku, traži se da u potpunosti surađuju s institucijama BiH, uključivši suradnju s agencijama za provođenje zakona, te osiguraju neometano izvršavanje njihovih nadležnosti u cijeloj BiH sukladno zakonu.

Nažalost, mnoga od ovih dešavanja nisu zabilježena tek nedavno, već datiraju iz 2006. godine, kad je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira po prvi puta iskazao svoju spremnost za zatvaranje OHR-a. Dešavanja tijekom protekle dvije i pol godine ukazuju na neuspjeh vlasti Bosne i Hercegovine i političkih lidera da iskoriste priliku i dokažu da su sposobni da zemlju vode ka napretku i pokažu svoje zalaganje za poštivanje odredbi Općeg okvirnog sporazuma za mir. Vlastima u BiH povjerena je nadležnost za daljnji napredak zemlje, a oni sada moraju prihvatiti tu nadležnost i preuzeti odgovornost za provedbu reformi kako bi BiH postigla napredak.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira podvlači svoju punu potporu visokom predstavniku u njegovim naporima da ostvari puno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir i traži od svih razina vlasti u BiH da, u tom smislu, u potpunosti osiguraju ispunjavanje ovih obveza. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira poziva vlasti u BiH da

visokom predstavniku pravodobno osiguraju pristup svim zvaničnicima, institucijama i dokumentima. U tom pogledu, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira konstatira da je Vlada Republike Srpske promijenila svoju praksu u svezi s pružanjem informacija OHR-u, obzirom da traži od OHR-a da joj u pismenom obliku dostavlja zvanične zahtjeve za informacijama. Vijeće za provedbu mira konstatira da u protekla tri mjeseca nije odgovoreno na brojne takve zahtjeve, komplicirajući na taj način mogućnost visokog predstavnika da u potpunosti provodi svoj mandat. Prema Aneksu X Općeg okvirnog sporazuma za mir, sve vlasti u BiH su obvezne da u potpunosti surađuju s visokim predstavnikom i s međunarodnim organizacijama i agencijama, kako to predviđa članak IX Općeg okvirnog sporazuma za mir.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja spremnost Europske unije da preuzme značajniju ulogu u Bosni i Hercegovini nakon tranzicije Ureda visokog predstavnika u EUSR. Ministri vanjskih poslova zemalja članica Europske unije su 10. studenog 2008. godine pozdravili zajedničko izvješće generalnog sekretara/visokog predstavnika, Javiera Solane, i komesara za proširenje, Ollija Rehna, o značajnijem angažmanu Europske unije u Bosni i Hercegovini. Oni su još jednom izrazili svoju spremnost da pojačaju angažman Europske unije u Bosni i Hercegovini i preuzmu svoj dio odgovornosti, koristeći sve instrumente koji su joj na raspolaganju.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja ratificiranje Sporazuma o stabiliziranju i pridruživanju od strane Parlamenta BiH. U cilju osiguranja daljnjeg napretka na putu europske integracije, vlasti Bosne i Hercegovine i politički lideri moraju poduzeti konkretne aktivnosti i na taj način pokazati svoju spremnost za daljnje provođenje reformi i kompromise. Da bi se to ostvarilo, potrebno je da politički lideri BiH promijene pristup. Kako je istaknuto u Izvješću Europske komisije o postignutom napretku za 2008. godinu i nedavnim izjavama zvaničnika Europske unije, vlasti Bosne i Hercegovine moraju uložiti dodatne napore da osiguraju daljnje odvijanje potrebnih reformi; inače, prijeti opasnost od udaljavanja Bosne i Hercegovine od Europske unije.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira podsjeća vlasti na odluku koju je donio na sastanku održanom 27. veljače 2008. godine da, prije tranzicije OHR-a u EUSR, bosanskohercegovačke vlasti moraju ispuniti pet ciljeva i dva uvjeta. Dok Upravni odbor Vijeća za provedbu mira ne utvrdi da su pet ciljeva i dva uvjeta ispunjeni, OHR ostaje i nastavlja da izvršava svoj mandat u sukladnosti s Općim okvirnim sporazumom za mir, osiguravajući puno poštivanje Mirovnog sporazuma. Potreban je hitan napredak, posebice u sljedećim područjima, kako bi se potpuno ispunili ciljevi i uvjeti:

Prvi cilj - Prihvatljivo i održivo rješenje pitanja raspodjele imovine između države i drugih razina vlasti:

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja politički dogovor oko državne imovine, koji je postignut 8. studenog, kao i namjeru visokog predstavnika da bude posrednik u rješavanju pitanja državne imovine na način koji daje državi vlasništvo nad imovinom koja joj je potrebna da bi ispunjavala svoje ustavne obveze. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira apelira na sve organe vlasti uključene u rješavanje ovoga pitanja da dalje rade u duhu kompromisa iskazanog 8. studenog, te da postignu potrebne rezultate. Vlasti trebaju u potpunosti surađivati s visokim predstavnikom, što se odnosi i na informacije koje on može zatražiti da bi omogućio postizanje ovoga cilja.

Cilj dva - Prihvatljivo i održivo rješavanje pitanja vojne imovine:

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira apelira na vlasti BiH da u potpunosti provedu Sporazum o prijenosu pokretne vojne imovine koji je potpisan u ožujku ove godine, te da finaliziraju, potpišu i provedu odgovarajući Sporazum o prijenosu nepokretne vojne imovine. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira sa zabrinutošću konstatira sporost kojom su vlasti BiH djelovale u pravcu finaliziranja prijenosa nepokretne vojne imovine, te naglašava da će puna provedba Sporazuma o prijenosu pokretne i nepokretne vojne imovine omogućiti da se ispuni cilj označen kao "vojna imovina". Pored toga, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja dio zajedničke izjave predsjednika SDA, SNSD-a i HDZ-a BiH od 8. studenog, kojim će vlasništvo nad nepokretnom vojnom imovinom biti na državnoj razini, sukladno Sporazumu o prijenosu, te izražava svoju potporu provedbi ovog sporazuma po pitanju cilja označenog kao "vojna imovina".

Cilj tri - Provedba Konačne arbitražne odluke za Brčko Distrikt:

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira konstatira da se samom Distriktu Brčko mora dati mehanizam pomoću kojeg Distrikt može imati zagarantiran pristup Ustavnom sudu BiH u svezi sa sporovima koje može imati s entitetima i državom glede njihovih obveza u sukladnosti s Odlukom Arbitražnog tribunala, te statusom i ovlastima Distrikta. Uspostavljanje takvog mehanizma je preduvjet da bi supervizor mogao informirati Tribunal da su ispunjeni uvjeti da se okonča uloga Arbitražnog tribunala, te na taj način pripremiti okončanje i same supervizije. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira podsjeća da su Odluke Arbitražnog tribunala, prema Aneksu 2 Općeg okvirnog sporazuma za mir, konačne i obvezujuće za sve strane. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja Izvješće supervizora u kojemu se kaže da su gotovo svi glavni elementi Konačne odluke pod njegovim autoritetom ispunjeni. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira iz toga razloga apelira na političke lidere i članove Parlamentarne skupštine BiH da hitno poduzmu sve potrebne korake kako bi se uspostavio traženi mehanizam uz potrebnu dvotrećinsku većinu u Zastupničkom domu PS BiH koja se, kako se sugerira sporazumom od 8. studenog, može osigurati. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira konstatira mogućnost da supervisor, u sukladnosti s Konačnom odlukom, zatraži odgovarajući pravni lijek od Arbitražnog tribunala, ukoliko takav sporazum ne bude pravodobno zaključen.

Cilj četiri - fiskalna održivost

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja usvajanje Zakona o državnom fiskalnom vijeću i stalnog aranžmana za raspodjelu prihoda od neizravnih poreza. Imajući u vidu potencijalni utjecaj međunarodnih ekonomskih previranja na BiH, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira poziva organe BiH da nastave s jačanjem fiskalne koordinacije, među ostalim, i putem osiguranja redovitih sastanaka Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje u punom sastavu.

Cilj pet - Jačanje vladavine prava

Iako su vlasti BiH usvojile Državnu strategiju za reformu pravosudnog sektora i Zakon o strancima i azilu, glede navedenog Zakona i dalje ostaju problemi s usvajanjem propisa o bosanskohercegovačkim vizama. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je zabrinut zbog kašnjenja u usvajanju Strategije za kazneno procesuiranje ratnih zločina u BiH. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira poziva radnu grupu da ovu Strategiju podnese Vijeću ministara na usvajanje do kraja godine.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira naglašava koliko je važno da vlasti BiH ispune ove zahtjeve čim je prije moguće, kako bi se omogućila tranzicija OHR-a u Ured posebnog predstavnika EU. Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je razmatrao izgleda za takvu tranziciju, kao i budući međunarodni angažman u Bosni i Hercegovini, a svoje diskusije glede ovoga pitanja nastaviti će na svome sljedećem sastanku.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira cijeni napore koje državna i entitetska ministarstva poduzimaju na reviziji strategije provedbe Aneksa VII. Potporu ovom procesu pružaju UNHCR i OHR. Upravni odbor je izrazio nadu da će Vijeće ministara BiH usvojiti strategiju i nastojati da je brzo implementira i pretoči u konkretne aktivnosti i rezultate.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira također podsjeća političke lidere i organe vlasti da je pozitivna procjena situacije u Bosni i Hercegovini od strane Upravnog odbora PIC-a, bazirana na punom poštivanju Daytonskog mirovnog sporazuma, drugi uvjet. Za ispunjavanje ovog uvjeta, od kritičnog je značenja da bosanskohercegovački politički lideri u potpunosti poštivaju Daytonski mirovni sporazum i pri tome izbjegavaju bilo kakve zapaljive izjave kojima se ugrožava ili krši Daytonski mirovni sporazum.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira pozdravlja uhićenje haaškog optuženika Radovana Karadžića koje se desilo 21. srpnja. Upravni odbor poziva nadležne vlasti Bosne i Hercegovine da ispune svoje obveze u sukladnosti s međunarodnim pravom da u potpunosti surađuju s Kaznenim tribunalom za bivšu Jugoslaviju, tako što će bez odlaganja pomoći u uhićenju svih haaških optuženika, uključivši Ratka Mladića, te razbijanjem mreža njihovih pomagača, kao i rješavanjem pitanja zaštite svjedoka.

BiH je međunarodno priznata suverena zemlja, čiji se teritorijalni integritet garantira Općim okvirnim sporazumom za mir. Upravni odbor naglašava da međunarodna zajednica zadržava potrebne instrumente kojima će se suprotstaviti destruktivnim tendencijama, te da neće dozvoliti pokušaje podriivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir, bilo da oni dolaze iz zemlje ili izvan nje. OHR će nastaviti osiguravati puno poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te nadgledati napredak vezan za ciljeve i uvjete, a Upravni odbor Vijeća za provedbu mira će konstantno razmatrati situaciju.

Sljedeći sastanak političkih direktora će se održati u Sarajevu 25. i 26. ožujka 2009. godine.